

شاخص‌های اشتغال در بهترین وضعیت ۴۴ سال اخیر است

کاهش بیکاری و افزایش نرخ مشارکت در ۳ فصل ۱۴۰۲

حدود یک سوم متقاضیان کار دارای مهارت هستند

مدیرکل دفتر توسعه نهاد های کارآفرینی و هدایت نیروی کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: ۶۲ درصد کارجویانی که به ثبت درخواست‌های شغلی در سامانه اقدام کرده‌اند فاقد مهارت هستند. مهارت بوده و حدود یک سوم متقاضیان کار دارای مهارت هستند.

به گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امید ملک اظهار داشت: بر اساس آمار و اطلاعات ثبت شده در سامانه جست‌وجوی شغل، ۴۹ درصد کارجویان ثبت شده دارای مدرک تحصیلی دانشگاهی و ۵۱ درصد متقاضیان کار نیز فاقد تحصیلات دانشگاهی هستند. وی افزود: همچنین در این میان ۶۲ درصد کارجویانی که به ثبت درخواست‌های شغلی در سامانه اقدام کرده‌اند فاقد مهارت بوده و حدود یک سوم متقاضیان کار دارای مهارت هستند.

ملک با بیان اینکه ایجاد تطبیق میان آموزش‌های آکادمیک و مهارتی با نیاز بازار کار نیازمند طراحی سازگار لازم برای تقویت ارتباط بین نظام اطلاعات بازار کار، نظام اطلاعات آموزش و تربیت فنی‌حرفه‌ای و مهارتی، نظام اطلاعات صلاحیت حرفه‌ای و نظام طبقه‌بندی مشاغل است، گفت: تحقق این امر مستلزم هم‌زمانی هماهنگی دستگاه‌های متولی امر آموزش و مهارت در سطوح مختلف است.

وی ادامه داد: بر اساس گزارش‌های منتشر شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۷۰ دانشگاه در سطح کشور اقدام به راه‌اندازی مرکز کارایی و هدایت شغلی کرده‌اند که اتصال آن مراکز به این سامانه می‌تواند به توسعه هم‌افزایی آن‌ان در تحقق مأموریت‌های محوله در خصوص ارائه خدمات اشتغال به دانشجویان و دانش‌آموختگان کمک شایانی کند.

مدیرکل دفتر توسعه نهاد های کارآفرینی و هدایت نیروی کار خاطرنشان کرد: تحلیل گزارش‌های قابل احصا از این سامانه در خصوص کمبود نیاز مازاد مهارت‌های مورد نیاز فرصت‌های شغلی می‌تواند به فهم تفاوت‌های جغرافیایی و نیاز صنایع و مشاغل کمک شایانی کند و با ایجاد نظام عادلانه اشتغال و فراهم کردن زمینه برابر، به فرصت‌های شغلی و مهارتی منجر شود.

تمدید مهلت ثبت نام خودروهای وارداتی

در راستای اجرای طرح فروش خودروهای وارداتی دارای مجوزهای لازم از طریق سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی (۱۳ دی ماه) مرحله هفتم به اجرا درآمد و امکان ثبت نام و ثبت درخواست سه اولویت از میان ۱۲ خودروی وارداتی عرضه شده توسط ۶ شرکت واردکننده از طریق سامانه یکپارچه عرضه خودروهای وارداتی، به مدت سه روز فراهم شد.

با توجه به اینکه مهلت ثبت نام در این دوره عرضه خودروهای وارداتی، سه روز در نظر گرفته شده بود، این مهلت تا ساعت ۲۳ و ۵۹ دقیقه (جمعه ۱۵ دی ماه) فعال بود و طبق اعلام اولیه، این مهلت به پایان رسید؛ اما مهدی ضعیفی رئیس سازمان توسعه تجارت، ضمن اشاره به اینکه برخی کاربران در ثبت نام خود با مشکل مواجه شده‌اند، از تمدید مهلت ثبت نام تا پایان روز یکشنبه (۱۷ دی ماه) خبر داد.

اشتغال

ثبت رکورد کمترین نرخ بیکاری مستمر فصلی در پاییز امسال و پایین‌ترین نرخ بیکاری در فصول مشابه پس از انقلاب، دو گزاره مهم دستاورد دولت سیزدهم در این فصل از سال ۱۴۰۲ بوده است. نشان به آن نشان که به‌طور متوسط نرخ بیکاری در دولت سیزدهم تا پایان پاییز امسال ۸.۷۶ درصد برآورد شده است. وقتی گزاره‌های ارائه شده مهمتر می‌شود که افت نرخ بیکاری هم‌زمان با رشد نرخ مشارکت اقتصادی در دولت سیزدهم همراه بوده است. به عبارتی، هنگامی می‌توان رونق بازار کار را تأیید کرد که نرخ بیکاری کاهش و نرخ مشارکت اقتصادی افزایشی باشد. اگر کاهش نرخ بیکاری متأثر از کاهش مشارکت اقتصادی باشد نمی‌توان آن را خیلی قابل توجه دانست. نکته قابل تأمل اینکه، دولت سیزدهم وقتی در تابستان سال ۱۴۰۰ آغاز به کار کرد نرخ بیکاری ۱۱.۳۹ درصد بود که در حال حاضر این میزان به‌طور متوسط در کانتال ۸ درصد قرار گرفته است. این نشان می‌دهد که بازار کار در دولت سیزدهم رونق گرفته است. از طرفی، دولت سیزدهم زمانی بازار کار را تحویل گرفت که به دلیل شیوع کرونا شاهد خروج نیروی کار زیادی بودیم و رونق دادن به بازاری که نیروی کار از آن خارج شده، خیلی سخت‌تر از رونق دادن به بازار کاری است که عوامل طبیعی روی آن اثر ندارد.

بهبودی وضعیت بازار کار

در این باره، معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه کاهش نرخ بیکاری هم‌زمان با افزایش نرخ مشارکت اقتصادی در

ویژه

شکوفایی بازار کار امسال به‌واسطه خروج جمعیت دلسرد از یافتن شغل از بازار کار کشور نبود، بلکه به دلیل افزایش فرصت‌های اشتغالی بویژه در حوزه مشاغل خرد و حرکت به سمت ایجاد فرصت‌های شغلی و کارآفرینی در حوزه مشاغل ارزان بوده است.

بررسی برنامه‌های اشتغالی در دولت‌های گذشته، نشان می‌دهد

فلزی‌ها و خودرویی‌ها در صدر توجه سهامداران

بازار سهام

۳ صنعت فلزات اساسی، خودرو و ساخت قطعات، انبوه‌سازی طی هفته گذشته در مجموع بیش از ۳۰.۷ درصد از ارزش کل معاملات این بازار را به خود اختصاص دادند. در روزهای پرنوسان بازار سهام ایران، همچنان برخی از صنایع و سهم‌ها مورد استقبال سهامداران قرار دارد. بررسی میزان گردش معاملات سهام در هفته گذشته نشان می‌دهد که صنایعی مانند فلزی‌ها و خودرویی‌ها در صدر قرار داشتند. این در حالی است که در روز گذشته نیز با وجود روند نزولی شاخص کل سهم‌های خودرویی و فلزی بیشترین تأثیر مثبت را بر شاخص داشتند. گفتنی است دستورالعمل اخیر شورای رقابت درخصوص واگذاری قیمت‌گذاری خودرو به وزارت صمت و بحث‌هایی که پیرامون عرضه خودرو نزدیک به حاشیه بازار مطرح شده، باعث شده است تا سهامداران با نگرانه مثبت به خرید این سهم‌ها روی آورند.

اطلاعات ارائه شده از سوی سازمان بورس بیانگر این است که سه صنعت «فلزات اساسی، خودرو و ساخت قطعات، انبوه‌سازی» جزو سه صنعت پرگردش در معاملات بازار سهام بودند، این سه صنعت در مجموع بیش از ۳۰.۷ درصد از ارزش کل معاملات این بازار را در

علی حسن پور / ایران

این نرخ مشارکت اقتصادی نیز ۰.۵ درصد افزایش داشته است. به گفته کریمی بیرانوند، زمانی می‌توان رونق بازار کار را تأیید کرد که نرخ بیکاری کاهش و نرخ مشارکت اقتصادی افزایشی باشد. اگر کاهش نرخ بیکاری متأثر از کاهش مشارکت اقتصادی بوده است، این کاهش نرخ بیکاری نشان از رونق بازار کار دارد و به‌هیچ شکل نمی‌توان گفت این کاهش نرخ بیکاری متأثر از خروج نیروی کار است.

معدل نرخ بیکاری دولت سیزدهم، ۸.۷۶ درصد است

کریمی بیرانوند توضیح می‌دهد: البته

دارد. اینها نشان می‌دهد که بازار کار در دولت سیزدهم رونق گرفته است. طبق گفته کریمی بیرانوند، دولت سیزدهم زمانی بازار کار را تحویل گرفت که به دلیل شیوع کرونا شاهد خروج نیروی کار زیادی بودیم و رونق دادن به بازاری که نیروی کار از آن خارج شده، خیلی سخت‌تر از رونق دادن به بازار کاری است که عوامل طبیعی روی آن اثر ندارد.

بهبود وضعیت بازار کار زنان

معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، درباره وضعیت اشتغال و بیکاری زنان در پاییز امسال می‌گوید: در آغاز به کار دولت سیزدهم جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر زنان کشور ۳۱ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر بود که در پاییز ۱۴۰۲ به ۳۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر رسیده است. یافتن شغل دارد و یکی از شاخص‌های مهم برای ایجاد رونق بازار کار است. این مقام مسئول در حوزه کار می‌گوید: جمعیت فعال زنان کشور از چهار میلیون و ۱۰۰ هزار نفر در پاییز ۱۴۰۱ به چهار میلیون و ۶۰۰ هزار نفر در پاییز ۱۴۰۲ رسیده یعنی ۵۰۰ هزار نفر امید به یافتن شغل دارند. همچنین جمعیت شاغل زنان از سه میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در پاییز سال گذشته در پاییز امسال به چهار میلیون نفر رسیده که شاهد افزایش ۶۰۰ نفری زنان در بازار کار هستیم. علاوه بر این، جمعیت بیکار حوزه زنان در ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل ۲۷۰ هزار نفر کاهش داشته است.

بی‌انصافی رسانه‌ها در انعکاس خبر کاهش نرخ بیکاری

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به زوایای دیگر از بازار کار در فصل پاییز

امسال نسبت به فصل مشابه سال گذشته و همچنین فصول مشابه دیگر می‌پردازد و در این باره می‌گوید: بر اساس آمار در پاییز امسال نرخ جمعیت فعال، جمعیت در سن کار و جمعیت شاغل افزایشی و تمام متغیرهای مربوط به مردان و زنان مثبت بوده است. آیا در این حالت می‌توانیم بگوییم در بازار کار رکورد کمترین نرخ بیکاری مستمر فصلی و کمترین نرخ بیکاری سال‌های پس از انقلاب بیانگر نکات مثبت نیست؟ البته رسانه‌هایی که جانب انصاف را رعایت نمی‌کنند، این مسأله را به گونه دیگری نشان می‌دهند. معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون توضیح می‌دهد: از مجموع تحلیل‌هایی که پس از اعلام نرخ بیکاری پاییز ۱۴۰۲ در برخی رسانه‌ها منتشر شده، حیرت کرده‌ام. هیچ گزاره آماری، تحلیلی و کارشناسی وجود ندارد که بیانگر این باشد که وضعیت بازار کار به نسبت زمانی که دولت بازار کار را تحویل گرفته، وضعیت بدتری دارد. برخی از رسانه‌ها بی‌انصافانه خبر کاهش نرخ بیکاری را به کام مردم تلخ کردند.

رونق بازار کار در دولت سیزدهم

وی یادآور می‌شود: ممکن است بگویند تا پایان دولت سیزدهم را باید ببینیم که در آمار چه اتفاقی رخ می‌دهد، باز هم باید بگویم ما عجله‌ای نداریم اما آنها در منفی نشان دادن اتفاقاتی که رخ می‌دهد، با بی‌انصافی رسانه‌ها مواجه شده‌اند و ما که عجله‌ای نسبت به مقایسه نداریم، زین‌سار برای مقایسه حتی می‌توانند دو سال اول دولت‌ها را مقایسه کنند یا ۸ فصل را برای مقایسه در نظر بگیرند. نکته اینجاست که با هر مدلی مقایسه و بررسی کنید بازار کار در دولت مردمی سیزدهم رونق بسیار خوبی داشته است.

بازار کار به سمت رونق در حال حرکت است

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با بیان اینکه خالص اشتغالی در کل سال ۱۴۰۱ نیز مثبت بوده است، خاطرنشان کرد: فصل بهار ۱۴۰۲ تعداد ۲۲۸ هزار نفر خالص اشتغال ایجاد شدیم که در تابستان به ۹۰۷ هزار نفر رسید. آخرین آمار مربوط به فصل پاییز، حکایت از ۷۰۶ هزار اشتغال ایجاد دارد. محمود کریمی بیرانوند، با طرح این سؤال که خالص اشتغال ایجاد مثبت، درصد اشتغال حال حاضر در کارگاه‌های افزایش مشارکت اقتصادی، کاهش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان و کاهش نرخ بیکاری زنان تا ۳۵ ساله چه چیزی را تأکید می‌کند؟ می‌گوید: تمام اینها نشان می‌دهد که بازار کار به سمت رونق در حال حرکت است.

و ایجاد صنایع کوچک، حمایت از خود اشتغالی و توسعه کارآفرینی در نظر گرفت و در این مسیر پس از دو سال عملکرد مثبتی داشته است.

اکنون، بنا بر داده‌های ارائه شده از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیش از ۶۰ هزار اشتغال ایجاد شده است. کارگاه‌های کوچک است؛ کارگاه‌هایی که بنا بر تعریف رسمی، نهایتاً ۵۰ نفر شاغل در اختیار دارند. هرچند وزارت صمت بنگاه‌های با کمتر از ۵۰ نفر شاغل را کوچک و متوسط معرفی می‌کند، اما مرکز آمار ایران بنگاه‌های با کمتر از ۱۰۰ نفر شاغل را کوچک و متوسط می‌داند و از دید سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، بنگاه‌هایی که بین پنج تا ۵۰ نفر نیرو دارند، کوچک و متوسط است.

شیمیایی و معدنی در حلقه‌های اول زنجیره به خود اختصاص داده‌اند.

روند نزولی ارزش هر تن محصول صادراتی کشور از ۳۵۶ دلار بر تن در سال ۱۳۹۶ (۴۵۲ دلار بر تن در سال ۱۳۹۲) به حدود ۱۸۰ دلار بر تن در سال ۱۳۹۹، تأییدی بر این موضوع است. اهتمام بیشتر دولت در اجرایی شدن بند «الف» ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه می‌توانست در بهبود وضعیت موجود مؤثر باشد.

بر این اساس، اگر نگاه به اشتغال و اشتغالی صرفاً از جنبه صنایع سنگین مدنظر باشد، طبیعی است سرمایه‌گذاری برای ایجاد اشتغال هزینه بسیار بالایی هم داشته باشد. به همین دلیل است که دولت سیزدهم نقشه راه اشتغالی را رویکرد توسعه مشاغل خرد، توسعه

مشخص نبودن نقشه راه توسعه صنعتی کشور از جمله دلایل تمرکز توسعه صنعتی کشور بر تولید محصولات با ارزش افزوده پایین است.

به عبارتی در این سال‌ها مضاف بر آنکه اولویت‌بندی ترکیب رشته فعالیت‌های صنعتی کشور تغییر چندانی نداشته، در کارآفرینیان، توسعه و ایجاد بنگاه‌های کوچک و متوسط و حمایت از کسب و کارهای کوچک بود. با وجود سرمایه‌بری اکثر صنایع مذکور، علاوه بر اتخاذ سیاست‌های نامناسب ارزی، فقدان استراتژی توسعه صنعتی و

ایجاد ۶۰ درصد اشتغال در بنگاه‌های کوچک

که همه آنها ایجاد گسترده اشتغال را در ایجاد و توسعه صنایع بزرگ و حتی متوسط جست‌وجو کرده‌اند، در حالی که این‌گونه صنایع با وجود مزایای فراوان، نمی‌توانند حجم وسیعی از اشتغال کشور را برعهده گرفته و تأثیری بر اشتغالی بگذارند. این‌گونه صنایع نه تنها هزینه اشتغالی را افزایش می‌دهند، بلکه در تعداد، اشتغال کمی را نیز ایجاد می‌کنند. به‌عنوان نمونه، در دو سال اول دولت یازدهم، هزینه ایجاد شغل در ایران افزایش یافت و به‌طور میانگین

فلزی‌ها و خودرویی‌ها در صدر توجه سهامداران

عکس: سجاد صفری / ایران

بورس» با ۲۰ درصد رشد، شاخص کل «فراپورس» با ۷ درصد افت و شاخص کل «هم‌وزن فراپورس» با ۱.۱ درصد افزایش همراه بوده است. طبق آمار ارائه شده از معاملات بازار سهام در هفته گذشته، سهم حقیقی‌ها، ۲۳۵ واحد به پایان رساند. از هر یک میلیارد خرد سهام و حق

یک هزار و ۴۰۶ نفر مربوط به حقوقی‌ها می‌شود. در هفته معاملاتی منتهی به ۱۳ دی‌ماه، شاخص کل «بورس تهران» با یک درصد کاهش نسبت به هفته قبل، معاملات خود را در کانتال ۲ میلیون و ۱۵۵ هزار و ۲۳۵ واحد به پایان رساند. در این بازه زمانی، شاخص کل «هم‌وزن

معیار وزنی ارزشی نسبت به روز قبل معاملاتی ۷ صدم درصد کاهش یافتند. این دو شاخص با معیار هم‌وزن ۴ صدم درصد افت کردند. شاخص آزاد شناور یک صدم درصد کاهش یافت، شاخص بازار اول بورس ۲ صدم درصد کاهش یافت، شاخص بازار دوم بورس ۱۳ صدم درصد کاهش یافت.

در فرابورس ایران هم شاخص کل با ۱۲ واحد کاهش به رقم ۲۶ هزار و ۱۸۱ واحد رسید. ارزش روز بازار اول و دوم فرابورس ایران به بیش از یک میلیون و ۴۴۰ هزار میلیارد تومان رسید. ارزش بازار پایه فرابورس ۳۸۵ هزار میلیارد تومان شد. معامله‌گران در این روز بیش از ۴۰۸ میلیارد سهام و اوراق مالی در قالب ۱۳۵ هزار تویبت معامله و ارزش ۱۸ هزار و ۴۱۹ میلیارد تومان داد و ستد کردند.

شاخص کل و شاخص قیمت در فرابورس ۵ صدم درصد کاهش یافتند، این دو شاخص با معیار هم‌وزن ۱۶ صدم درصد رشد کردند. شاخص بازار اول فرابورس بدون تغییر باقی ماند و شاخص بازار دوم فرابورس ۵ صدم درصد کاهش یافت. روز گذشته نمادهای صنعتی مینو، سرچشمه و نیروی برق دماوند بیشترین اثر افزایشی در شاخص فرابورس را داشتند و نمادهای بیمه پاسارگاد، مالی سپهرصادرات، تجلی توسعه معادن و لایانش نفت لاوان بیشترین اثر کاهشی در شاخص فرابورس را از خود به جای گذاشتند.

تقدم به ترتیب ۳۳۳ هزار و ۲۸ میلیارد ریال (۷۶.۹ درصد)، ۴۲ هزار و ۲۷۵ میلیارد ریال (۱۰.۱ درصد) و ۱۲ هزار و ۴۳۴ میلیارد ریال (۳ درصد) بود. همچنین تعداد سهامداران فعال در بازار اعم از حقیقی و حقوقی (بدون احتساب کدهای دارای معامله در عرضه‌های اولیه) رقمی بالغ بر ۴۱۳ هزار و ۲۶۷ نفر است.

کاهش ۱۵۳۴ واحدی شاخص بورس تهران

بورس اوراق بهادار تهران اولین روز هفته را با روند رو به کاهش شروع کرد و شاخص کل در پایان معاملات با افت هزار و ۵۳۴ واحد به رقم ۲ میلیون و ۱۵۳ هزار و ۷۰۰ واحد رسید. روز شنبه نمادهای ایران خودرو، فولاد مبارک، سایپا، بیشترین اثر افزایشی در شاخص بورس را داشتند و نمادهای مخایرات ایران، هلدینگ معدنی خاورمیانه و همراه اول بیشترین اثر کاهش در شاخص فرابورس را از خود به جای گذاشتند.

شاخص هم‌وزن با افزایش ۳۱۶ واحد به رقم ۷۵۷ هزار و ۷۵ واحد رسید. ارزش روز بازار که ناشی از ارزش ۶۱۱ شرکت کل ۷ میلیون و ۵۰۸ هزار میلیارد تومان رسید. معامله‌گران در این روز بیش از ۷.۲ میلیارد سهام حق تقدم و اوراق مالی در قالب ۳۹۶ هزار فقره معامله و به ارزش ۵ هزار و ۶۹ میلیارد تومان داد و ستد کردند. شاخص کل و شاخص قیمت با

دستورالعمل اخیر شورای رقابت درخصوص واگذاری قیمت‌گذاری خودرو به وزارت صمت و بحث‌هایی که پیرامون عرضه خودرو نزدیک به حاشیه بازار مطرح شده، باعث شده است تا سهامداران با نگرانه مثبت به خرید این سهم‌ها روی آورند